

Vägen framåt RCC Sydöst

Regional utvecklingsplan för cancervården i
sydöst, 2024–2026

Vägen framåt – RCC Sydöst, regional utvecklingsplan för cancervården i sydöst 2024 – 2026
Utgiven av RCC Sydöst

2023-11-28

Innehållsförteckning

INLEDNING.....	4
PREVENTION OCH TIDIG UPPTÄCKT	7
REHABILITERING, UPPFÖLJNING OCH PALLIATIV VÅRD	13
SAMMANHÅLLNA OCH EFFEKTIVA VÅRDPROCESSER	19
KOMPETENSFÖRSÖRJNING.....	24
KUNSKAPSSTYRNING	26
PATIENTINFORMATION.....	33
LEDNING OCH STYRNING	35
PATIENTER OCH NÄRSTÅENDE.....	37
FORSKNING OCH INNOVATION.....	41
BARN OCH UNGA.....	46

Inledning

I över ett decennium har Regionala cancercentrum (RCC) arbetat med förverkligandet av den nationella cancerstrategin som publicerades 2009. Strategin uppdaterades 2018 med regeringens långsiktiga inriktning för det nationella arbetet med cancervården. Uppdraget är brett och omfattar bland annat ökade satsningar på prevention, tidig diagnostik och förbättrad screening, kunskapsstyrning med införande av nya effektiva och skonsamma behandlingsmetoder, satsningar på förbättrad uppföljning och rehabilitering av den allt större andel av patienterna som överlever sin cancer, men också utveckling av den palliativa vården. De åtgärder som rekommenderas ska bygga på vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet.

Något som genomsyrar hela uppdraget, är arbetet för att uppnå en cancervård som är jämlik mellan regioner och olika befolkningsgrupper. För att stödja och tydliggöra målen i detta arbete föreskriver cancerstrategin även införande av sjukvårdsregionala cancerplaner. Det finns betydande skillnader mellan sjukvårdsregionerna gällande geografi, befolkningstäthet, utbildningsnivå och andra resurser. Därför har det setts som en fördel att cancerplanerna utgår från respektive sjukvårdsregion, så att RCC-arbetet kan skräddarsys utifrån respektive regions behov och förutsättningar. För att tydliggöra målbilderna och stärka det nationella samarbetet tog RCC i samverkan 2019 fram ett nationellt inriktningsdokument, *Vägen framåt*, som samlar RCC:s gemensamma ståndpunkter och mål. *Vägen framåt* bygger på cancerstrategin inklusive uppdateringen från 2018. Tanken är att *Vägen framåt* ska samspela med befintliga sjukvårdsregionala cancerplaner och fungera som underlag när respektive RCC uppdaterar dessa cancerplaner ungefär vart tredje år, samt i samband med RCC i samverkans årliga verksamhetsplanering.

Inriktningsdokumentet är också viktigt för att tydliggöra RCC:s verksamhet och ambitioner i samarbetet med andra programområden inom systemet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården, liksom vid det årliga arbetet med överenskommelserna på cancerområdet mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Vägen framåt för perioden 2024–2026 innehåller RCC i samverkans prioritering av mål och aktiviteter inom de tio utvecklingsområden som regeringen anser att RCC:s arbete ska vara inriktat på under de kommande åren:

- Prevention och tidig upptäckt
- Rehabilitering, uppföljning och palliativ vård
- Sammanhållna och effektiva vårdprocesser
- Kompetensförsörjning
- Kunskapsstyrning
- Patientinformation
- Ledning och styrning
- Patienter och närstående
- Forskning och innovation
- Barn och unga.

Även om barn och unga är ett särskilt utvecklingsområde ska det poängteras att både barn- och vuxenperspektivet ingår i samtliga mål och aktiviteter där det är möjligt.

I dagsläget är skillnaderna på cancervårdens standard stor mellan olika europeiska länder, men från EU finns en långsiktig ambition att cancervården ska bli alltmer likvärdig med stöd av den europeiska cancerplan som lanserades 2021. Planen syftar till insatser mot cancer i alla stadier. Planen är strukturerad runt fyra centrala åtgärdsområden där EU kan tillföra som mest: 1) förebyggande insatser, 2) tidig upptäckt, 3) diagnos och behandling, samt 4) cancerpatienters och canceröverlevares livskvalitet.

Planen ligger väl i linje med den svenska cancerstrategin. RCC i samverkan har ett ansvar att samarbeta med övriga nationella aktörer för att genomföra intentionerna i den europeiska cancerplanen. RCC deltar i olika arbeten runt cancerplanen, till exempel i arbetet med prevention och screening, ett register för att följa ojämlikheter och etableringen av nätverk mellan Comprehensive Cancer Centres.

Förkortningsordlista

Förkortning	Förklaring
CC	Cancer Centre
CCC	Comprehensive Cancer Centre
GCP	Good Clinical Practice
HPV	humant papillomvirus
KVÅ	klassifikation av vårdåtgärder
OECI	Organisation of European Cancer Institutes
PREM	patientrapporterade erfarenhetsmått (Patient Reported Experience Measures)
PROM	patientrapporterade utfallsmått (Patient Reported Outcome Measures)
RCC	Regionala cancercentrum
R-RCT	randomiserade registerstudier (Registry-based Randomized Clinical Trials)
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner
RÖ	Region Östergötland
RJL	Region Jönköpings län
RKL	Region Kalmar län
NVP	nationella vårdprogram
GMS	Genomic Medicine Sweden
LCC	Linköping Cancer Center
PNR	patient och närstående råd
SVF	standardiserade vårdförlopp
NAG	nationell arbetsgrupp
RAG	regional arbetsgrupp
NPO	nationellt programområde
RPO	regionalt programområde
KVÅ	klassifikation av vårdåtgärder
MDK	multidisciplinär konferens
NRAG	nationella registersadministratörgruppen
MVP	Min vårdplan
SÖSR	Sydöstra sjukvårdsregionen
IPÖ	Individuell patientöversikt
FaR	Fysisk aktivitet på recept
LIF	Branschorganisation för de forskande läkemedelsföretagen

MÅLOMRÅDE 1

Prevention och tidig upptäckt

Cancer kan drabba alla, även den som lever hälsosamt. Forskning tyder dock på att cirka 30 procent av all cancer i Sverige skulle kunna förhindras. Därför är förebyggande insatser mycket viktiga för att motverka prognosen om en kraftig ökning av antalet cancerfall.

I den europeiska kodexen mot cancer anges tolv åtgärder som individer själva kan vidta för att minska risken för cancer. Rekommendationerna är baserade på de senaste vetenskapliga rönen. RCC har regeringens uppdrag att tillsammans med andra aktörer delta i ett brett folkhälsopolitiskt arbete för förbättrade levnadsvanor. Folkhälsomyndigheten och nationellt programområde för levnadsvanor är exempel på sådana aktörer.

I EU:s cancerplan betonas att fler preventiva åtgärder behöver vidtas för att minska cancerrisken samt för att upptäcka cancer så tidigt som möjligt. För att uppnå detta behövs bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen.

För vissa cancerformer kan risken att insjukna minskas kraftigt genom vaccination mot humant papillomvirus (HPV). HPV är relaterat till insjuknande i livmoderhalscancer och flera andra cancerformer. Vaccination mot HPV ingår i det allmänna vaccinationsprogrammet för flickor sedan 2010 och sedan 2020 omfattas även pojkar. Ur såväl samhällets som individens perspektiv är det angeläget med en hög täckningsgrad i vaccinationsprogrammet. SKR rekommenderade i november 2021 alla regioner att ansluta sig till ett pågående projekt med syfte att utrota livmoderhalscancer inom ramen för en nationell forskningsstudie. Studien innebär bland annat att unga kvinnor erbjuds så kallad catch up-vaccination mot HPV. RCC stödjer studien finansiellt samt genom utbildningsinsatser.

För vissa cancerformer finns effektiva screeningmetoder. Populationsbaserad screening för bröstcancer och livmoderhalscancer är väletablerat sedan länge i Sverige. För tjock- och ändtarmscancer pågår ett nationellt införande som samordnas av RCC. Omfattande utvecklingsarbeten pågår i många regioner inom organiserad prostatacancer-testning. En pilotstudie för lungcancer-testning pågår i en region och planeras i fler sjukvårdsregioner. RCC har nationella screeningsamordnare som arbetar för att stärka utveckling och samordning inom screeningområdet.

Tidig upptäckt av cancer ökar ofta möjligheten till effektiv behandling, förbättrar prognosen och minskar dödligheten. En stor andel cancerfall upptäcks när patienterna söker sjukvård för olika besvär. De flesta besöken sker i primärvården som startar utredning.

Prevention

RCC anser att staten, regionerna och kommunerna tydligt ska prioritera, samordna och följa upp insatser som syftar till att påverka människor att anta och upprätthålla en hälsofrämjande livsstil i enlighet med den [Europeiska kodexen mot cancer](#).

RCC arbetar utifrån en [nationell cancerpreventionsplan](#) som beskriver aktiviteter för att förebygga cancer och främja hälsosamma levnadsvanor på nationell nivå inom ramen för RCC:s uppdrag. Där ingår till exempel att stödja [arbetet för ett rökfritt Sverige 2025](#). RCC har en nationell arbetsgrupp för cancerprevention.

RCC deltar löpande i det arbete som pågår inom nationellt programområde för levnadsvanor och den nationella samverkansgruppen för strukturerad vårdinformation med att kartlägga vilka parametrar rörande hälsofrämjande insatser som kan följas med hjälp av befintliga system.

Mål: RCC bidrar till en ökad kunskap om den europeiska kodexen mot cancer.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska tillsammans med relevanta aktörer medverka till att allmänheten får evidensbaserad information, baserad på den europeiska kodexen mot cancer, om att risken för att insjukna i cancer kan minskas genom en hälsofrämjande livsstil. Särskilda informationsinsatser behöver riktas mot barn, unga och andra utsatta grupper.
- RCC ska verka för att personer som deltar i screeningprogrammen får information om en hälsofrämjande livsstil i samband med detta.
- RCC ska verka för riktade hälsofrämjande insatser till patienter som utreds för cancer eller diagnostiseras med cancer. Detta kan ske genom kunskapsstöd (till exempel standardiserade vårdförlopp, nationella vårdprogram och Min vårdplan). Arbetet ska ske i samverkan med andra berörda aktörer, exempelvis nationellt programområde för levnadsvanor.

Jämlik tillgång till screening

RCC anser att alla invånare ska ha tillgång till de av Socialstyrelsen beslutade screeningprogrammen samt att deltagandet i screeningprogrammen ska vara högt och jämlikt.

Erfarenheterna från införandet av screening för tjock- och ändtarmscancer visar på stor nytta med nationellt stöd inom allt från utformning av informationsmaterial till system för kallelser och uppföljning. I takt med att screeningprogram utvecklas och screeningmetoder förfinas så kommer gemensamma system underlätta nationell implementering av förändringar.

RCC har nationella arbetsgrupper för respektive screeningprogram. För att stärka samverkan mellan screeningprogrammen och för att underlätta införandet av kommande screeningprogram har RCC nationella screeningsamordnare.

Mål: RCC bidrar till att öka deltagandet och utjämna skillnader.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska ta fram och regelbundet revidera nationella vårdprogram för de befintliga screeningsprogrammen samt följa upp dessa genom register för nationella screeningprogram.
- RCC ska kontinuerligt följa upp deltagandet i screeningprogrammen, föreslå och stötta eller genomföra åtgärder för att öka deltagande och utjämna skillnader i deltagande som beror på socioekonomisk status, geografi, funktionsvariationer, språk med mera.
- RCC ska ta fram nationellt informationsmaterial och i samverkan med regionerna organisera och genomföra kommunikationsinsatser för att nå ut med screeninginformation till alla grupper.

- RCC ska samordna förberedelser, utformning, utveckling och uppföljning för möjliga nya screeningprogram, till exempel prostatacancer och lungcancer.

Tidig upptäckt

RCC anser att tidig upptäckt främjas genom användandet av strukturerade metoder för att fånga upp patienter med ökad risk för cancer.

RCC har en arbetsgrupp för tidig upptäckt av cancer med fokus på primärvårdens arbete. Gruppen samverkar med andra relevanta intressenter såväl inom RCC som med andra nationella programområden, till exempel nationellt primärvårdsråd.

Mål: RCC bidrar till att öka andelen cancerfall som upptäcks i tidigt stadium.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska sammanställa evidensbaserad information och sprida kunskap om symtom vid cancer för att ge bättre förutsättningar för tidig upptäckt.

Mål: RCC bidrar till en jämlik tillgång till genetisk rådgivning, diagnostiska tester och sammanhållen uppföljning.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska via den nationella arbetsgruppen för cancernomik samverka med och vara rådgivande till myndigheter och RCC:s arbetsgrupper såsom nationella arbetsgruppen för cancerläkemedel och nationella arbetsgruppen för ärftlig cancer.
- RCC ska via nationella arbetsgruppen för ärftlig cancer stödja en utveckling av regionala strukturer för omhändertagande av personer med ärftlighet för cancersjukdom som säkerställer att kontroller och interventioner sker.
- RCC ska stödja arbetet med nationella riktlinjer för barn med ärftlighet för cancer tillsammans med berörda nationella arbetsgrupper.

MÅLOMRÅDE 1 - RCC Sydöst

Prevention och tidig upptäckt

Prevention

Nationellt mål: RCC bidrar till en ökad kunskap om den europeiska kodexen mot cancer

Insatser i sydöst

Kunskapsspridning om cancerprevention

- Genomföra kunskapshöjande insatser om levnadsvanornas betydelse för cancerriks samt deras betydelse i samband med och efter cancersjukdom.
- Verka för att arbetet med levnadsvanor integreras i cancerprocesser
- Verka för att cancerprevention integreras i det regionala folkhälsoarbetet

Jämlik tillgång till screening

Nationellt mål: RCC bidrar till att öka deltagandet och utjämna skillnader

Insatser i sydöst

- Stödja regionerna att delta i PrevCans årliga kampanj om screening.
- Samverka med hälsokommunikatörer för att sprida information om screening, även på andra språk.
- Stödja regionerna i arbetet med att ansluta till generiskt kallelsesystem för screening av livmoderhalscancer, RHKS
- Stödja samverkan i sydöst gällande införande av OPT (Organiserad Prostatacancer Testning).
- Verka för gemensamt kallelsekansli för OPT i sydöst
- Stödja utökad inkludering i tarmcancerscreening, med fokus på kompetensförsörjning
- Återuppta sjukvårdsregionalt processarbete för bröstcancerscreening
- Bevaka nationellt arbete med lungcancerscreening
- Delta i nationell samverkan gällande screening, som dialogforum, RCC -nätverk
- Arbeta för att etablera en funktion som screeningsamordnare RCC Sydöst

Tidig upptäckt

Nationellt mål: RCC bidrar till att öka andelen cancerfall som upptäcks i tidigt stadium

Insatser i sydöst

- I egenskap av stödjande RCC ta fram nationellt utbildningsmaterial om tidig upptäckt av hudcancer hos äldre riktat till omvårdnadspersonal

Nationellt mål: RCC bidrar till en jämlik tillgång till genetisk rådgivning, diagnostiska tester och sammanhållen uppföljning.

Insatser i sydöst

- Sprida information om genetisk rådgivning och testning i berörda verksamheter

- Delta aktivt i det nationella arbetet kring ärftlig cancer
- Stötta implementering av rekommendationer framtagna av NAG cancergenomik

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Prevention			
RCC bidrar till en ökad kunskap om den europeiska kodexen mot cancer			
Kunskapsspridning om cancerprevention Genomföra kunskapshöjande insatser om levnadsvanornas betydelse för cancerrisk samt deras betydelse i samband med och efter cancersjukdom.	<ul style="list-style-type: none"> • Sprida den digital utbildning om EU-kodex som tagits fram nationellt inom sydöst • Sprida kunskapshöjande insatser som tas fram nationellt till aktörer inom regionen. • Sprida forskning om cancerprevention inom sydöst • Samverka med RAG ärftlig cancer kring cancerprevention 	2024 2024- 2024- 2024	Processledare prevention, NAG prevention, kommunikatörsnätverket Processledare prevention, processledare ärftlig cancer
Integrera levnadsvanor i cancerprocessen Verka för att arbetet med levnadsvanor integreras i cancerprocesser	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i regionala och lokala nätverksträffar med representanter för bland annat cancerrehabilitering, kontaktsjusköterska och PNR • Delta vid utbildningsinsatser om samtal om levnadsvanor i samband med prehabilitering, behandling och rehabilitering regionala processledare för olika diagnosområden 	2024- 2024-	Processledare prevention, representanter för cancerrehabilitering Processledare prevention samt processledare för diagnosspecifika processer
Samverkan och samhälle Verka för att cancerprevention integreras i det regionala folkhälsoarbetet	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i nationell arbetsgrupp, prevention • Vara uppdaterad på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet avseende levnadsvanor och övervikt/obesitas som pågår inom sydöst genom exempelvis en enkät till regionerna vart annat år • Delta i nätverk som rör levnadsvanor och cancerprevention på sjukvårdsregional nivå exempelvis möte med RPO hälsofrämjande en gång per år. 	2024- 2024- Enkät 2025 2024-	Processledare prevention Processledare prevention, RPO hälsofrämjande, folkhälsoenheteter på regional nivå
Jämlik tillgång till screening			

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
RCC bidrar till att öka deltagande och utjämna skillnader			
Utrotning av HPV. HPV-vaccin erbjuds alla barn inom ramen för vaccinationsprogram.	<ul style="list-style-type: none"> • Följa täckningsgrad av HPV-vaccination i skolan. • Identifiera ev. undervaccinerade områden genom samverkan med centrala elevhälsan 	Årligen 2025	Projektledare för utrotning av livmoderhalscancer.
Utrotning av HPV och livmoderhalscancer. Catch-up vaccination + screening av HPV för kvinnor födda 1994-1998 inom ramen för nationell studie.	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra dos 1 i studien • Genomföra dos 2 • Delta i nationella forum • Kommunicera anpassad information till målgrupp och intressenter under och efter genomförande. 	2024 2025-2026 2024-2026 2024-2026	Regional och sjukvårdsregional projektgrupp Projektledare för utrotning av livmoderhalscancer. Processledare cervixcancerscreening Projektledare för utrotning av livmoderhalscancer. Kommunikatör RCC Kommunikatör respektive region
Stödja regionerna i arbetet att införa generiskt kallelsesystem och vårdprogram för livmoderhalscancer-screening	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbunden avstämning och dela erfarenheter mellan regionerna. • Följa nationell info 	2024–2025	Processledare cervixcancerscreening Styrgrupper
Bröstcancerprevention			
Medverka i nationella grupperingar.	<ul style="list-style-type: none"> • Bilda nätverk • Sammanställning sydöst 	2024-25	Processledare bröstcancerscreening

MÅLOMRÅDE 2

Rehabilitering, uppföljning och palliativ vård

En cancerdiagnos har ofta stor inverkan på både patientens och de närståendes livssituation. Allt fler botas från cancer, men både sjukdomen och behandlingen kan medföra svåra, långvariga och ibland permanenta symtom. Det är också allt fler personer som lever längre med cancer. Egenvård utgör basen för cancerrehabilitering och det är hälso- och sjukvårdens ansvar att stödja och stimulera patienterna i det.

Insatser behövs för att minimera eller fördröja de negativa effekterna av cancersjukdomen och behandlingen. En viktig insats är uppföljning med en fast vårdkontakt efter behandlingen. Andra nödvändiga insatser omfattar psykosocialt stöd, symtomlindring, palliativ vård och cancerrehabilitering. Hälso- och sjukvårdsaktörer och rehabiliteringsaktörer behöver samverka med varandra men också med andra samhällsaktörer, för att optimera den enskilda patientens rehabiliteringsprocess och skapa förutsättningar för egenvård. En kunskapsbank riktad till patienter och närstående behöver skapas för att ge verktygen för god och trygg rehabilitering.

Patienter och deras närstående ska ha goda möjligheter att vara delaktiga i planeringen och besluten om vård, behandling och uppföljning, för att rehabiliteringsprocessen och återhämtningen ska fungera optimalt. Mål för uppföljning av barn och vuxna efter barncancer finns beskrivna i målområde 10, men är förstås också viktiga för målområde 2.

Palliativ vård, i tidig fas, sen fas och livets slutskede, ska bidra till förbättrad livskvalitet och symtomlindring hos patienter med cancersjukdom. Informationen och kunskapen om palliativ vård behöver stärkas, och det behövs ett ökat fokus på den tidiga palliativa vården för att förbättra symtomlindringen och det psykosociala stödet till både patienter och deras närstående. Palliativ vård bör erbjudas tidigt i vårdkedjan för patienter med komplexa vårdbehov.

Bedömning av rehabiliteringsbehov

RCC anser att varje patient tidigt och återkommande i vårdprocessen ska bedömas utifrån sina behov samt att prehabilitering och rehabilitering ska vara en integrerad del i cancerprocessen. RCC verkar för att det ska ske genom insatser från nationella vårdprogramgrupper och nationella arbetsgrupper för kontaktsjuksköterskor, cancerrehabilitering, cancerrehabilitering av barn och patientrapporterade mått samt regionala vårdprocessgrupper.

Mål: RCC bidrar till att cancerpatienter får sitt rehabiliteringsbehov bedömt och tillgodosett utifrån individens behov.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska verka för att en rehabiliteringsplan upprättas vid behov i samverkan med individen som en del av patientens individuella vårdplan. I planen ingår egenvårdsråd.
- RCC ska verka för att validerade instrument används systematiskt i bedömningen av cancerpatienters rehabiliteringsbehov.

- RCC ska stödja initiativ där digitala lösningar används i rehabiliteringsprocessen och för egenvård.
- RCC ska tillse att de rehabiliteringsinsatser som bör följas upp specificeras i nationellt vårdprogram för cancerrehabilitering utifrån rekommendationer i generisk modell för rehabilitering.
- RCC ska i dialog med Socialstyrelsen, nationellt programområde för rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin och regionerna verka för att regionerna registrerar insatser för rehabilitering enligt Socialstyrelsens KVÅ-klassifikation.
- RCC ska initiera en dialog med Socialstyrelsen om att ta fram KVÅ-koder för de rehabiliteringsinsatser som bör följas upp samt utveckla en arbetsmodell för att kontinuerligt följa upp hur koderna används.
- RCC ska fortsätta stödja de nationella vårdprogrammen för rehabilitering av vuxna respektive barn samt stödja införandet av dessa vårdprogram.

Grundläggande och specialiserad rehabilitering

RCC anser att grundläggande insatser för cancerrehabilitering bör inbegripa ett personcentrerat bemötande, information om egenvårdsråd och levnadsvanor, kartläggning av behov, rådgivning, planering och uppföljning. Utöver den grundläggande rehabiliteringen som alla patienter erbjuds ska patienter med avancerade rehabiliteringsbehov erbjudas specialiserad rehabilitering. RCC anser att det behövs mer forskning om cancerrehabilitering för att öka kunskapen och för att driva införandet av evidensbaserade interventioner via RCC:s kunskapsstöd.

Mål: RCC bidrar till att det finns tillgång till kvalificerat omhändertagande av patienter med avancerade rehabiliteringsbehov.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja utvecklingen av tydliga riktlinjer för omhändertagande av patienter med avancerade rehabiliteringsbehov, till exempel genom remittering till specialiserade cancerrehabiliteringsmottagningar där multiprofessionell rehabilitering och multidisciplinär konferens finns.
- RCC ska stödja, följa och sprida forskningsresultat om cancerrehabilitering.

God och jämlik palliativ vård

RCC anser att en god och jämlik palliativ vård ska vara tillgänglig för alla patienter som behöver den. RCC arbetar för det genom löpande arbete med det nationella vårdprogrammet för palliativ vård och det nationella vårdprogrammet för palliativ vård av barn. RCC har även en nationell arbetsgrupp för palliativ vård som har i uppdrag att stödja införandet av de nationella vårdprogrammen för palliativ vård, till exempel genom att säkerställa och tillhandahålla nationella utbildningar i palliativ vård av barn och vuxna. RCC:s nationella arbetsgrupp för palliativ vård samverkar även med nationellt programområde äldres hälsa och palliativ vård.

Mål: RCC bidrar till att kunskapen om palliativ vård ökar hos vårdpersonal, patienter och närstående.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska ta fram och sprida utbildningar om palliativ vård som riktar sig till vårdpersonal.

- RCC ska formulera och sprida information om palliativ vård som riktar sig till patienter och närstående.

Mål: RCC bidrar till att palliativ vård initieras tidigt i vårdkedjan, utifrån patientens behov, och till att övergångar mellan vårdgivare sker effektivt, tryggt och säkert genom god samverkan mellan vårdgivarna, patienten och de närstående.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska verka för att det personcentrerade, sammanhållna vårdförloppet för palliativ vård implementeras i cancervården och integreras med sjukdomsbromsande behandling.
- RCC ska stödja samverkan mellan alla berörda aktörer kring palliativa insatser inom den nära vården.
- RCC ska verka för att systematisera kunskap inom palliativ vård genom kontinuerlig fortbildning och information.
- RCC ska stödja införandet av de nationella vårdprogrammen för palliativ vård av barn respektive vuxna.

MÅLOMRÅDE 2 - RCC Sydöst

Rehabilitering, uppföljning och palliativ vård

Bedömning av rehabiliteringsbehov

Nationellt mål: RCC bidrar till att cancerpatienter får sitt rehabiliteringsbehov bedömt och tillgodosett utifrån individens behov.

Insatser nationellt

- Verka för att uppföljning av cancerrehabilitering möjliggörs (genom NAG cancerrehabilitering och därefter implementeras i sydöst)
- Framtagande av levnadsvanefilmer i 1177 för att inspirera och stärka personer med cancer (genom NAG cancerrehabilitering och NAG prevention)

Insatser i sydöst

- Stödja implementering av det reviderade vårdprogrammet för cancerrehabilitering
- Hälsokattningsinstrumentet används konsekvent för att cancerpatienterna ska få sitt rehabiliteringsbehov bedömt regelbundet
- Samverkan kring rehabilitering mellan specialiserad cancervård och primärvård
- Strukturerad samverkan med aktörer utanför hälso- och sjukvården för tillgång till fysisk och psykosocial egenvård för patienter med cancer
- Stödja initiativ där digitala lösningar används i rehabiliteringsprocessen och vid egenvård
- Gemensam definition på rehabiliteringsplan gällande innehåll, användande och dokumentering

Grundläggande och specialiserad rehabilitering

Nationellt mål: RCC bidrar till att det finns tillgång till kvalificerat omhändertagande av patienter med avancerade rehabiliteringsbehov.

Insatser nationellt

- Stödja, följa och sprida forskningsresultat om cancerrehabilitering (genom NAG cancerrehabilitering)

Insatser i sydöst

- Stödja utvecklingen av tydliga riktlinjer för omhändertagande av patienter med grundläggande, specialiserade och avancerade rehabiliteringsbehov
- Stödja utvecklingen av verksamhet för specialiserad/avancerad cancerrehabilitering, t.ex. bedömarteam, specialiserat team.

God och jämlik palliativ vård

Nationellt Mål: RCC bidrar till att kunskapen om palliativ vård ökar hos vårdpersonal, patienter och närstående.

Insatser i sydöst

- Öka och sprida kunskap om och inom Palliativ vård, genom arbete i palliativa vårdprocessgruppen och utbildningsinsatser

Nationellt Mål: RCC bidrar till att palliativ vård initieras tidigt i vårdkedjan, utifrån patientens behov, och till att övergångar mellan vårdgivare sker effektivt, tryggt och säkert genom god samverkan mellan vårdgivarna, patienten och de närstående.

Insatser i sydöst

- Möjliggöra att palliativ kompetens finns tillgänglig vid olika vårdaktiviteter t.ex. MDK eller komplex cancerutredning
- Det palliativa nätverket i sydöst, stöttar och vägleder arbetet genom palliativa ombud

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Cancerrehabilitering			
Implementering av reviderade vårdprogrammet för cancerrehabilitering	<ul style="list-style-type: none"> • Förankring i sydöst • Marknadsföra webbutbildning kring strukturerat arbetssätt 	Q1-2 2024	Processledare cancer-rehabilitering
Öka och sprida kunskap om cancerrehabilitering i sydöst	<ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsdagar/Nätverksträffar • Föreläsningar på grund- och vidareutbildning • Regionalt stödteam • Samverkan med RCC Sydösts övriga processledare 	Kontinuerligt	Processledare cancer-rehabilitering
Hälsoskattningsinstrumentet används konsekvent för att cancerpatienterna ska få sitt rehabiliteringsbehov bedömt regelbundet	<ul style="list-style-type: none"> • Stödja strukturerat och konsekvent användning på flera cancer-behandlande kliniker och i hela patientens process. • Underlätta för verksamheterna gällande utskick och dokumentation • Följa upp statistik för användandet av instrumentet. 	2024 2024 2025	Processledare cancer-rehabilitering Processamordnare

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Tydliga riktlinjer för omhändertagande av cancerrehabilitering på rätt vårdnivå	<ul style="list-style-type: none"> • Ta fram rehabguide i respektive region och vid behov klinikspezifisk rehabguide • Ta fram rehabkarta inom respektive region och mellan Universitetssjukhuset och RLK och R JL 	2024	Processledare cancer-rehabilitering RCC och RÖ
Samverkan kring rehabilitering mellan specialicerad cancervård och primärvård	<ul style="list-style-type: none"> • Webbutbildning för primärvården Följa upp användande och ev ytterligare marknadsföring • Workshops med primärvården för ökad tillgänglighet till cancerrehabilitering och framtagande av handlingsplan 	2024 2025	Nationell arbetsgrupp för cancer-rehabilitering
Säkerställa att patienten med komplikationer efter cancerbehandling i bäckenregionen får hjälp utifrån sina behov	<ul style="list-style-type: none"> • Stödja implementering av vårdprogrammet 	2024	Processledare cancerrehabilitering
Strukturerade rehabiliteringsplaner upprättas vid behov	<ul style="list-style-type: none"> • Verka för enhetligt utseende, användande och dokumentation i sydöst 	2024	Processledare cancer-rehabilitering Nationella riktlinjer
Strukturerad samverkan med aktörer utanför hälso- och sjukvården för tillgång till fysisk och psykosocial egenvård för patienter med cancer.	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan med friskvårdsaktörer och patientföreningar. • Stödja den nya satsningen i RÖ på FaR och avtal med friskvårdsaktör 	2024 2024-2025	PNR, Processledare cancer-rehabilitering Processledare cancerrehabilitering
Verka för att uppföljning av cancerrehabilitering möjliggörs	<ul style="list-style-type: none"> • Vara behjälplig vid nationellt framtagande av relevanta koder samt verka för att regionerna registrerar insatserna 	Q3-4 2024 +2025	Nationellt: Socialstyrelsen Processledare cancerrehabilitering Processansvariga Regionala cancersamordnare
Stimulansprojekt cancerrehabilitering Kalmar, RÖ, JKPG.	Avgränsade projekt för att prova eller förändra arbetssätt	Avstämning mars 2024	Projektledare för respektive projekt
Främja jämlik palliativ vård			
Öka täckningsgraden i svenska palliativregistret	<ul style="list-style-type: none"> • Sprida vikten av att registrera i palliativregistret. • Samverkan med palliativregistret. 	Kontinuerligt	Processledare palliativ vård Processgrupp palliativ vård Etablerade nätverk i sydöst

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Öka och sprida kunskap om och inom Palliativ vård.	<ul style="list-style-type: none"> • Planera och genomföra konferensen Palliation sydöst • Utbildningsmaterial till personal t.ex. webbutbildningen "Lindring bortom boten" • Öka kompetensen kring kvalitetsindikatorer • Sprida vikten av personcentrerad och sammanhållet vårdförlopp palliativ vård 	Höst 2024 Kontinuerligt	Processledare palliativ vård Arbetsgrupp Palliation sydöst Processledare palliativ vård Processgrupp palliativ vård
Palliativ kompetens tillgänglig vid olika vårdaktiviteter t.ex. MDK eller komplex cancerutredning.	<ul style="list-style-type: none"> • Planera och diskutera hur samverkan kan ske • Färdigställa kartläggning av palliativ konsult vid MDK 	2024	Processledare palliativ vård Processansvariga MDK projektledare
Stödja samverkan mellan alla berörda aktörer kring palliativa insatser inom den nära vården	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutera samverkansfrågor i processgruppen och i samband med nätverksträffarna 	Kontinuerligt	Processledare palliativ vård

MÅLOMRÅDE 3

Sammanhållna och effektiva vårdprocesser

Att stärka det processororienterade arbetssättet inom cancervården är ett av RCC:s ursprungliga uppdrag, med stor potential till konkret förbättring för den enskilda patienten. Tydliga processer kan bidra till kortare väntan och även till minskad känsla av ovisshet, osäkerhet om nästa steg och rädsla för att falla mellan stolarna.

Införandet av standardiserade vårdförlopp (SVF) är en milstolpe i arbetet med att föra denna utveckling framåt. SVF har medfört gemensamma nationella utredningsprocesser med fastställda ledtider, men fortfarande återstår mycket innan arbetet har fått fullt genomslag. Det är därför viktigt med långsiktighet och uthållighet i arbetet med att utveckla SVF. RCC stödjer arbetet genom att föra en kontinuerlig regional och nationell dialog med huvudmännen samt ta fram underlag som kan vara till hjälp för att utveckla SVF-processen.

RCC:s arbete med att utveckla vårdprocesserna innefattar inte bara utredningsdelen, utan även behandling, uppföljning och rehabilitering.

För vårdprocesserna i sin helhet är användandet av patientrapporterade erfarenhetsmått, PREM, och patientrapporterade utfallsmått, PROM, samt ledtids- och kvalitetsregisterdata viktiga för kontinuerligt lärande och verksamhetsutveckling. Patienters och närståendes delaktighet behöver underlättas. Informations- och kommunikationskanaler behöver utvecklas. Strukturerat införande av Min vårdplan cancer på 1177.se är ett viktigt steg för att stärka patientens ställning i vårdprocessen.

Tillgänglighet och kvalitet i hela vårdprocessen

RCC anser att cancervården ska ha god tillgänglighet och kvalitet genom hela vårdprocessen. Specificerade väntetider inom SVF ska uppnås.

Mål: RCC bidrar till att cancervården har ett processororienterat arbetssätt.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska verka för erfarenhetsutbyte mellan processledare vid olika RCC för att stärka processledarnas roll.
- RCC ska ordna utbildningar för processledare i arbetet med ett processororienterat arbetssätt.
- RCC ska arbeta för att hela vårdprocessen ska kunna följas i kvalitetsregister.

Mål: RCC bidrar genom att utveckla metoder för uppföljning till att öka följsamheten till SVF, vad gäller såväl ledtider som andelen inkluderade patienter.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska utveckla resultatåterkopplingen så att den kan visa utveckling och förändring av väntetider i riktning mot väntetidsmålet.

- RCC ska vara aktiva i kommunikationen med verksamheter och andra intressenter för att öka förståelsen för problematiken kring måluppfyllnad vad gäller väntetider.
- RCC ska arbeta för att personnummer införs i väntetidsdatabasen så att kvalitetsgranskning möjliggörs.

Mål: RCC bidrar till att det finns en sammanhållen vårdkedja för alla cancerpatienter.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja regionerna i arbetet med att förtydliga ansvarsfördelning och underlätta informationsöverföring. Det gäller mellan vårdgivare och regioner, samt mellan barn- och vuxensjukvården.
- RCC ska via nationella kontaktsjuksköterskegruppen ta fram ett utbildningsmaterial om vad aktiv överlämning innebär för patient och vårdteam, samt om hur aktiva överlämningar kan praktiseras.

Standardiserade vårdförlopp

RCC Sydöst stödjer sydöstra sjukvårdsregionens tre regioner i förvaltning och utveckling av arbetet med [standardiserade vårdförlopp \(SVF\)](#). Regionernas processledare, processamordnare och SVF-ansvariga arbetar regelbundet med samordning inom området.

Genom nationell samverkan mellan alla RCC via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) delar vi erfarenheter med varandra, vilket bidrar till utveckling av SVF.

Processledarskap RCC Sydöst

RCC arbetar för att utveckla cancervården utifrån patientens perspektiv, vilket kräver ett processorienterat arbetssätt. Det innefattar alla aktiviteter som leder till att diagnosen ställs eller utesluts, behandling, rehabilitering och palliativa insatser. Även förebyggande verksamheter involveras. Inom RCC Sydöst finns sjukvårdsregionala processledare och processamordnare för olika cancerdiagnoser eller diagnosövergripande cancerprocesser.

MÅLOMRÅDE 3 - RCC Sydöst
Sammanhållna och effektiva vårdprocesser

Tillgänglighet och kvalitet i hela vårdprocessen

Nationellt mål: RCC bidrar till att cancervården har ett processororienterat arbetssätt.

Insatser i sydöst

- Utveckla processledarrollen för bättre ledning och styrning av processarbete i regionerna och sjukvårdsregionen

Nationellt mål: RCC bidrar genom att utveckla metoder för uppföljning till att öka följsamheten till SVF, vad gäller såväl ledtider som andelen inkluderade patienter.

Insatser i sydöst

- Användande av RCC Sydösts Resultatredovisning eller annan aktuell statistik i processarbetet
- Uppföljning av kodning och resultat via SVF rapporter
- RCC genomföra dialog om registrering och uppföljning av SVF i respektive region och sjukvårdsregionalt
- Säkerställa att uppdateringar inom SVF läggs in i vårdsystemen och kommuniceras till de som berörs

Nationellt mål: RCC bidrar till att det finns en sammanhållen vårdkedja för alla cancerpatienter.

Insatser i sydöst

- RCC stödjer nätverksgrupper och processgrupper för att diskutera överlämning mellan huvudmän i sydöst.

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
SVF			
Bevaka, stödja och samordna arbetet med SVF nationellt och inom RCC Sydöst.	<ul style="list-style-type: none"> • Återkoppling till lokal SVF-ansvarig 	Kontinuerligt	Verksamhetschef RCC Repr. Nationella nätverket för SVF-samordning
Följa och kommunicera resultat av SVF-ledtider ur den nationella resultatrapporten "Sammanställning av 2020-målen" Mål: 70% av patienterna ska genomgå SVF och 80% inom utsatt ledtid.	<ul style="list-style-type: none"> • Nationell resultatrapport för SVF • Intern uppföljning i resp. region • Stående punkt i agendan, RCC Sydösts styrgrupp • Kontinuerlig dialog med processledare med fokus på inklusionsmål • Kontinuerlig dialog med huvudmännen och verksamheterna kring resultat och måluppfyllelse • Verka för att respektive region har utsedd instans som ansvarar för cancerprocesserna 	Kontinuerligt	Processledare Processamordnare SVF-ansvarig i resp. region Verksamhetschef Statistiker

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
	<ul style="list-style-type: none"> • Verka för specifika aktiviteter för att öka följsamhet till överrenskommelse 2024 		
Öka användningen av SVF- och kvalitetsregisterdata	<ul style="list-style-type: none"> • Processledare kommentera SVF-resultat i Resultatredovisningen • Utskick av övergripande Resultatredovisning till regionledning (motsvarande) i resp region • Kartlägga och belysa för processledare vilken statistik som finns tillgänglig. • Efterfråga handlingsplan och årsrapport som beskriver vilka områden och förbättringsarbeten genomförs (initeras utifrån resultat/analys av statistik) 	2 ggr/år 2 ggr/år	Statistiker Processledare Processamordnare RCC Stödteam för respektive diagnos
Vara behjälpliga vid uppföljning av sydösts resultat för SVF i mer detaljerade former	<ul style="list-style-type: none"> • Tydliggöra och stödja tolkning av SVF-data för att nå nationella målnivåer.tex vid processledarmöten • Regelbundet rapportera till samverkansnämnden i Sydöst och RSL 	Kontinuerligt och vid behov.	Statistiker Processledare Processamordnare SVF-ansvarig i resp. region Verksamhetschef
Kvalitetssäkring av registrering, tolkning, kriterium – lära av varandra i sydöst.	<ul style="list-style-type: none"> • Registreringsmöten i samtliga diagnoser med fokus på registreringsprocessen 	Kontinuerligt	Processledare med stöd av processamordnare Registeradministratörer
Kartlägga ledtider för diagnostiken relaterat till SVF	<ul style="list-style-type: none"> • Samverka vid kartläggning av ledtider för <ul style="list-style-type: none"> - Patologi - Radiologi 	Återuppta 2024	Projektansvarig Verksamhetschef Statistiker
Processledarskap och processutveckling RCC Sydöst			
Processororienterat arbetssätt i hela sydöst utifrån patientens vårdförlopp	<ul style="list-style-type: none"> • Tydlig aktivitetsplan • Skapa och bibehålla regionala processgrupper 	Avstämning varje halvår	Processledare Processamordnare
Utveckla processledarskapet, och skapa ett nätverk inom sydöst för att följa resultat och få en samsyn kring processororienterat arbetssätt	<ul style="list-style-type: none"> • Processledardagar • Testa arbetssätt med en stor hearing • Individuellt stöd till regionala processledare • Alla processledare tar del av den nationella processledarutbildningens moduler • Stödja förbättringsarbete 	2-4 ggr/år 2024 Kontinuerligt Nya processledare under sina första 6 månader	Processledare Verksamhetschef Processamordnare RCC Sydöst styrgrupp
Fortsatt stöd vid utveckling av prostatacancerprocessen	<ul style="list-style-type: none"> • Anordna workshop • Stödja nyskapande av nätverk 	2024-25	Processledare Processamordnare

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
			RCC Sydösts styrgrupp
Fortsatt stöd vid utveckling av urinblåsecancerprocessen	<ul style="list-style-type: none"> • Anordna workshop • Stödja nyskapande av nätverk 	2024-25	Verksamhetschef processledare Processamordnare RCC Sydösts styrgrupp

MÅLOMRÅDE 4

Kompetensförsörjning

En av cancervårdens största utmaningar är att säkerställa kompetensförsörjningen. Förutom tillgången till de olika professionerna handlar det främst om att hitta nya arbetssätt, få bättre digitala stödfunktioner, skapa nätverk för kunskapsutbyte och hitta balansen mellan bred och djup kompetens. Cancervården blir alltmer specialiserad, vilket kräver mer nischade kompetenser. Samverkan och kunskapsutbytet mellan vårdgivare och vårdnivåer, och mellan vården och akademien, behöver stärkas för att öka tillgången på specialistkompetens. Cancervården behöver ha en god arbetsmiljö för att kunna attrahera och behålla medarbetare och chefer. Hälso- och sjukvård är kunskapsorganisationer och för att de ska vara välfungerande behöver det finnas utrymme för medarbetarna att arbeta med kunskapsutveckling inom ramen för sitt arbete.

Behov av nya kompetenser och kompetensutveckling

RCC anser att cancervården behöver vara öppen för nya kompetenser och arbetssätt för att få en välfungerande processororienterad vård.

Kompetensutvecklingen är en viktig del för att skapa förutsättningar för arbete med implementering av nya kunskapsunderlag och rekommendationer. Erfarenheter från pandemin visar att det är relativt enkelt och snabbt att såväl erbjuda som tillgodogöra sig digitala utbildningar, varför dessa bör erbjudas så långt det är möjligt. Utöver att skapa nya arbetssätt behöver varje profession utvecklas för att kunna arbeta i toppen av sin kompetens och på så sätt stärka hela teamet runt patienten.

Mål: RCC bidrar till en hållbar och effektiv kompetensförsörjning i cancervården.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja utveckling av uppgiftsväxling, nya arbetssätt och digitala lösningar inom cancervården som kan underlätta kompetensförsörjningen.
- RCC ska stödja och tillsammans med andra aktörer medverka vid utbildningar i processororienterat arbetssätt och systemkunskap.
- RCC ska bevaka och uppmärksamma områden där det finns behov av nya kompetenser på nationell nivå inom cancerområdet. Det kan till exempel vara inom prevention, tidig upptäckt, screening, ny diagnostik, barncancer och ärftlig cancer, behandling eller palliativ vård utifrån nya rekommendationer i nationella vårdprogram.
- RCC ska i samverkan med andra aktörer erbjuda nationellt samordnade utbildningsinsatser efter behov, om till exempel endoskopi, läkemedelshantering och strålbehandling.

MÅLOMRÅDE 4 - RCC Sydöst

Kompetensförsörjning

Behov av nya kompetenser och kompetensutveckling

Nationellt mål: RCC bidrar till en hållbar och effektiv kompetensförsörjning i cancervården.

Insatser i sydöst

- Stödja utbildning i processkunskap för sjukvårdsregionala och lokala processledare
- Stödja implementering av AI lösningar inom diagnostik samt andra områden
- Bidra i basutbildning för personal inom cancervården inom sydöst med start i RÖ
- Bidra till spridning av utbildningar inom cancervården
- Anordna workshops inom angelägna områden
- Bjuda in premiärvården till workshop om de "nya kroniska" cancerpatienterna och vården av dem

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Kompetensförsörjning			
Basutbildning för medarbetare i cancervården	<ul style="list-style-type: none"> • Fysiska och digitala föreläsningar med början av RÖ och spridning i sydöst 	2024 Q1	Verksamhetschef PNR LCC (Linköping cancer center)
Nordisk utbildning i strålterapi för ST läkare	<ul style="list-style-type: none"> • Medverka vid framtagning 	2024	Verksamhetschef Ansvarig från onkologi US
Verksamhetsnära utbildningar; Cytostatikakörkort	<ul style="list-style-type: none"> • Standardisera utbildningsinsats för hantering av cytostatika i RÖ • Sjukvårdsregional dialog om andra utbildningsinsatser, tex mammografi och koloskopi 	2024-2025	Verksamhetschef

MÅLOMRÅDE 5

Kunskapsstyrning

För att vården ska vara kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv och av hög kvalitet arbetar RCC tillsammans med övriga aktörer inom ramen för det nationella kunskapsstyrningssystemet. En central del i uppdraget är att utveckla nationella kunskapsstöd, och där har RCC vidareutvecklat arbetet genom att samla alla delar i kunskapsstyrningen inom en och samma organisation. Att arbeta samlat och nationellt med kvalitetsregister och vårdprogram har visat sig framgångsrikt. Implementeringen av nationella vårdprogram som kan följas upp via kvalitetsregister och återförs till vårdens kunskapsstyrning är en av RCC:s viktigaste uppgifter. Här är arbetet med att nå högsta möjliga kvalitet och snabb inrapportering av data till Cancerregistret och kvalitetsregistren en nyckel till framgångsrik kunskapsstyrning. Att RCC säkrar en långsiktig utveckling, förvaltning och användning av nationella regimbiblioteket är också en viktig del i kunskapsstyrningen. RCC:s kontinuerliga arbete med en organisation där sjukvårdsregionala processledare stödjer det lokala processarbetet gör att ny kunskap får genomslag i vårdens dagliga möten med patienterna.

Effektiv kunskapsstyrning

Mål: RCC bidrar till att tillgängligheten till registerdata, nyttjandet av regimbibliotek och följsamheten till nationella vårdprogram och SVF ökar.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska verka för att följsamheten till nationella vårdprogram kan följas i utdatapresentationer från kvalitetsregister.
- RCC ska verka för att patientrapporterade mått i högre grad används i vårdmötet och följs upp på aggregerad nivå.
- RCC ska fortsätta ta fram interaktiva och målgruppsanpassade utdatalösningar för att öka användbarheten inom vårdens utvecklingsarbete.

Mål: RCC bidrar till att tillgängligheten till evidensbaserade cancerbehandlingar är jämlik och nya behandlingar introduceras med ordnat införande.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska fortsätta arbetet med att verka för att Register för cancerläkemedel får ökad användning för att följa användning av nya läkemedel samt inriktningen mot en mer jämlik vård.
- RCC ska verka för att alla strålenheter ansluts till strålterapiregistret så att information om strålbehandling kan integreras med diagnosspecifika kvalitetsregister.
- RCC ska verka för en samordnad rapportering och användande av stråldata i olika kvalitetsregister för barncancerpatienter.
- RCC ska ta fram tekniska lösningar som möjliggör direktöverföring av data från ordinationssystem till Register för cancerläkemedel och stödja huvudmännen i implementeringen av dessa.

Bas för vårdinformationssystem

RCC anser att nationella vårdprogram, regimbibliotek och patientöversikter bör användas när vårdinformationssystem utvecklas.

Mål: RCC bidrar till att säkerställa att journaldata i form av strukturerade variabler kan användas som stöd i vårdkontakter och för automatiserad dataöverföring till uppföljningssystem och kvalitetsregister.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja implementeringen av patientöversikter genom att verka för att regionerna integrerar patientöversikter (direkt eller indirekt) i nya eller befintliga vårdinformationsmiljöer.
- RCC ska ta fram en plan för att säkra den långsiktiga förvaltningen och finansieringen av patientöversikter.
- RCC ska undersöka möjligheterna att utöka antalet diagnoser som stöds av patientöversikter.

Direktöverföring av data

RCC anser att all data till kvalitetsregister inom cancer vården ska samlas in genom direktöverföring från vårdinformationssystem.

Mål: RCC bidrar till att INCA kan ta emot data från vårdinformationssystemen till patientöversikter, cancerregister och kvalitetsregister.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja utvecklingen av IT-lösningar för direktöverföring av data från vårdinformationssystem till cancerregister, kvalitetsregister och patientöversikter.
- RCC ska arbeta för att kvalitetsregister och patientöversikter inom cancerområdet ska vara anpassade för att ta emot strukturerade data från regionernas vårdinformationssystem.

Precisionsmedicin

RCC anser att alla cancerpatienter behöver kunna ta del av de nya möjligheter som utvecklingen av precisionsmedicin innebär.

Mål: RCC bidrar till att precisionsmedicin är en etablerad del i modern cancerbehandling.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja implementeringen av precisionsmedicin för att säkerställa jämlik och effektiv cancervård.
- RCC ska analysera och beskriva vilka konsekvenser och utmaningar utvecklingen av precisionsmedicin kan innebära för cancer vården och hur det påverkar behandlingen av cancerpatienter.

MÅLOMRÅDE 5 - RCC Sydöst

Kunskapsstyrning

Effektiv kunskapsstyrning

Nationellt mål: RCC bidrar till att tillgängligheten till registerdata, nyttjandet av regimbibliotek och följsamheten till nationella vårdprogram och SVF ökar.

Insatser i sydöst

- Sprida kunskap om RCCs nationella kunskapsstöd och kvalitetsregister och möjligheten att använda interaktiva rapporter för uppföljning vid tex klinikbesök och via processledare
- De nationella stödteamen vid RCC Sydöst (Melanom, Bukspottkörtelcancer och Neuroendokrina tumörer) arbetar enligt nationell checklista för stödteam i kvalitetsregister
- Föreläsa på kontaktsjuksköterskeutbildning och registeradministratörsutbildning

Nationellt mål: RCC bidrar till att tillgängligheten till evidensbaserade cancerbehandlingar är jämlik och nya behandlingar introduceras med ordnat införande.

Insatser i sydöst

- Säkerställa representation från sydöst i de nationella vårdprogramgrupperna och i nationella arbetsgrupper inom cancer
- Samverka inom systemet för kunskapsstyrning i sydöst för spridning och implementering av de nationella vårdprogrammets riktlinjer
- Stödja genomförande av sjukvårdsregionala processmöten för implementering och uppföljning av vårdprogrammets riktlinjer och resultat från kvalitetsregister och SVF
- Stödja anslutning nya kvalitetsregister;
  - Strålenheter inom sydöst ansluter till svenskt kvalitetsregister för strålterapi, för uppföljning av diagnosberoende data om strålbehandling samt automatförsörja de diagnosspecifika kvalitetsregistren
  - Stötta processen i sydöst för att ansluta till mammografiregister
- Representation i Nationella Arbetsgruppen Cancerläkemedel för att säkerställa regionalt inflytande över rekommendationer kopplat till cancerläkemedel (via stöd till vårdprogramgrupper och Rådet för Nya Terapier (NT-rådet))
- Sjukvårdsregionala rekommendationer från RAG Cancerläkemedel för att hantera läkemedel som inte följer det nationella spåret (NT-rådet, vårdprogram).
- Uppföljning av försäljningsstatistik och statistik ur Register för Cancerläkemedel där regioner i sydöst jämförs med riket

Multidisciplinär konferens MDK

- Stödja utveckling av välfungerande MDK

Bas för vårdinformationssystem

Nationellt mål: RCC bidrar till att säkerställa att journaldata i form av strukturerade variabler kan användas som stöd i vårdkontakter och för automatiserad dataöverföring till uppföljningssystem och kvalitetsregister.

Insatser i sydöst

- RCC Sydöst följer det nationella arbetet med informatik, strukturerad vårdinformation och i första hand strukturerade svarsmallar inom patologi
- Arbeta för införande av strukturerade svarsmallar patologi i sydöst

Direktöverföring av data

Nationellt mål: RCC bidrar till att INCA kan ta emot data från vårdinformationssystemen till patientöversikter, cancerregister och kvalitetsregister.

Insatser i sydöst

- De nationella stödteamen för kvalitetsregister inom RCC Sydöst ska stödja registren att anpassa sig till nationellt framtagna definitioner av gemensamma datamängder
- De nationella stödteamen för kvalitetsregister inom RCC Sydöst ska stödja registren i arbetet med att rensa de variabler som aldrig kommer till användning

Precisionsmedicin

Nationellt mål: RCC bidrar till att precisionsmedicin är en etablerad del i modern cancerbehandling.

Insatser i sydöst

- Medverka i den nationella arbetsgruppen inom cancergenomik spridning av nya rekommendationer och arbetssätt i sydöst

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Cancer- och kvalitetsregister			
Tydliga och strukturerade svar från patologienheterna i sydöst	• Uppmärksamma eventuella otydligheter och återkoppla till patologienheterna	2024 -2025	Register-administratörer
Tydliga anamnesuppgifter för hudtumörer	• Återkoppla till klinik/remittent om remisskravet enligt gällande NVP/KVAST-dokument inte är uppfyllt. Användning av nationell mall för återkoppling	Kontinuerligt	Registeradministratörer
Arbeta för uppdaterad och aktuell data i cancer- och kvalitetsregister	• Gemensam avstämning av handläggningstider varje vecka • Kunskapslyft via nationell utbildning	Kontinuerligt 2024	Register-administratörer Verksamhetschef Enhetschef

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Höja kompetensen kring cancerregistret	<ul style="list-style-type: none"> • Sträva efter flexibilitet i registeradministratörsgruppen genom att varje person har kunskap om fler register • Upprätta regionala register- "lathundar" 	2024 Q1	Verksamhets-utvecklare Register-administratörer
Fortsatt god inrapportering till cancerregistret efter föreskriftsförändring 1/1 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Utskick av nationellt framtaget brev till samtliga vårdgivare i sydöst. • RCC sydöst Nyhetsbrev • Dialog med kliniker • Löpande följa täckningsgrader för canceranmälningar för att bibehålla god kvalitet och hög täckningsgrad 	2024 Q1 (vid årsskiftet) Q4 2023, Q1 2024 Kontinuerligt 2024 Q1, Q2	Register-administratörer Kommunikatör Register-administratörer Register-administratörer
Öka inrapportering och kvalitét i anmälningar till cancer- och kvalitetsregister	<ul style="list-style-type: none"> • Informationsinsatser kring canceranmälan, tex i samband med efterforskning • Kontakt med kliniker och inrapportörer med erbjudande om hjälp/stöd vid behov • Agera på täckningsgrader för canceranmälningar, med hjälp av resultat från "Verksamheternas inrapportering till cancerregistret". • Utredda grund till beslut, för hantering av fall som inte anmäls trots efterforskning 	Kontinuerligt Påbörjas 2024	Register-administratörer Övrig personal RCC Sydöst kansli Register-administratörer
Standardisera arbetssätt mellan RCC för cancer- och kvalitetsregister.	<ul style="list-style-type: none"> • Delta aktivt i och följa framtaget material från Nationella registeradministratörsgruppen • Delta aktivt i och följa framtaget material från nationella stödteamet för cancerregistret. • Delta aktivt i och följa framtaget material från Nationell statistikergreupp • Delta aktivt i och följa framtaget material från Nationella produktägare 	Veckovis samt kontinuerligt digitalt	Register-administratörer Statistiker Produktägare
Sprida information om interaktiva rapporter, samt att dagsfräsch data finns att nå via INCA.	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog med processamordnare/processledare, • I samband med klinikbesök eller vid andra kontakter med verksamheterna 	Kontinuerligt	Statistiker Alla på RCC Sydöst
Synliggöra och tillhandahålla statistik från de nationella kvalitetsregister som RCC Sydöst ansvarar för	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla mallar/rapporter och startsidan på INCA samt interaktiva rapporter. • Bistå med datauttag. 	Kontinuerligt	Statistiker

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
	<ul style="list-style-type: none"> • Verka för att kvalitetsindikatorer, målnivåer och vårdprocesser i nationella vårdprogram samt patientprocessutveckling och nivåstrukturering kan följas upp med hjälp av kvalitetsregistret 		Nationella stödteamen, vårdprogram handläggare
Utveckla arbetet i stödteam för nationella kvalitetsregister	<ul style="list-style-type: none"> • Avstämning mot nationellt framtagen checklistan för nationella stödteam 	Q1 2024	Produktägare Enhetschef berörda i nationella stödteam
Strålterapiregister			
Stödja driftsättning av Svenska strålterapiregistret.	<ul style="list-style-type: none"> • Följa upp införandet i på US, genom återkommande dialog 	2024	Verksamhetschef RAG onkologi
Mammografiregister			
Stödja driftsättning av Svenska mammografiregistret	<ul style="list-style-type: none"> • Följa upp införandet i sydöst 	2024 -2025	Processledare bröstcancer-screening Verksamhetschef RAG Radiologi
Individuell patientöversikt, IPÖ			
Förvaltning av IPÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Anpassa arbetet i de nationella stödteamen när förvaltningsmodellen för IPÖ är klar 	2024	Nationella stödteamet
Vid behov stötta vid införandet av PROM i IPÖ för melanom	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra med kunskap och handlingsplan. 	Kontinuerligt	PROM/PREM-ansvarig
Vårdprogram			
Stödja framtagande och revidering av vårdprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Revidering av aktuella vårdprogram som RCC Sydöst ansvarar för 	Kontinuerligt	Vårdprogramshandläggare
Sprida och stödja implementering av vårdprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation vid remissrundor och publicering 	Kontinuerligt	Vårdprogramshandläggare Processledare Kommunikatör
Samverkan inom kunskapsstyrningsorganisationen i sydöst	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog och regelbunden avstämning med övriga RPOs processtödjare • Strukturerad uppföljning av vårdprogrammets konsekvenser och handläggning av remissvar i RCC sydösts styrgrupp 	4ggr/år 4ggr/år eller vid behov	Verksamhetsutvecklare Vårdprogramshandläggare
Regional arbetsgrupp cancerläkemedel			
Jämlig tillgång till, och rationell användning av, cancerläkemedel	<ul style="list-style-type: none"> • Nationell repr. i NAC-gruppen • Regelbundna möten för ordnat införande av cancerläkemedel i sydöst 	Kontinuerligt	Processledare cancerläkemedel

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
	<ul style="list-style-type: none"> • Rapport från nationella arbetsgruppen rörande läkemedelsregister. • Kontinuerlig dialog med verksamhetschefer genom RAG Onkologi/Hemtaologi/lungmedicin 		Regional expergrupp cancerläkemedel
Bidra till tydliga och användbara läkemedelsrekommendationer i vårdprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Agera remissinstans för nationella vårdprogram med fokus på läkemedelsavsnitten. 	Kontinuerligt	Regional arbetsgrupp cancerläkemedel
Upprätthålla sydösts goda nivå gällande registreringar i läkemedelsregistret	<ul style="list-style-type: none"> • Följa upp användandet av cancerläkemedel i sydöst, med hjälp av "register för cancerläkemedel/ läkemedelsmodulen". • Informera om registret och uppmuntra rapportering • Återrapportera data från registret för att visa på nyttan av registrering 	Kontinuerligt	Processledare cancerläkemedel Regional expertgrupp cancerläkemedel Verksamhetschef
Jämförelse av läkemedelsanvändning i sydöst i relation till användning i övriga regioner	<ul style="list-style-type: none"> • Analys av försäljningsstatik och rapporteringar i Register för cancerläkemedel • Återkoppling av eventuella skillnader till berörda klinikchefer inom sydöst 	Kontinuerligt	Processledare cancerläkemedel med stöd från RCCs statistiker och regionernas läkemedelseheter

MÅLOMRÅDE 6

Patientinformation

Många patienter och närstående vill själva söka information om sjukdom och behandling i allt större utsträckning. Det kan dock vara svårt att avgöra om informationskanaler och uppgifter är relevanta och vilken kvalitet de håller.

1177.se erbjuder grundläggande och kvalitetssäkrad information om cancersjukdomar och behandlingar. Många patienter som har fått en cancerdiagnos och är under behandling behöver dock även mer fördjupad diagnos- och behandlingsspecifik information.

Relevant information om cancer kan göra patienten tryggare och mer delaktig samt mer motiverad att genomföra egenvårdsinsatser. Att erbjuda fördjupad patientinformation och möjligheter till kommunikation mellan patient och vårdgivare är viktigt för att stärka patientens ställning. RCC har därför regeringens uppdrag att medverka till att cancervården kan erbjuda lättillgänglig, tillförlitlig och fördjupad information om cancer som är riktad till cancerpatienter och närstående. RCC medverkar även till att skapa goda förutsättningar för en välfungerande kommunikation mellan vården, patienterna och de närstående inför, under och efter en cancerbehandling. En kunskapsplattform kopplad till kunskapsstyrningen riktad till patienter och närstående kan vara ett sätt att tillhandahålla kvalitetssäkrad patientinformationen.

Det är viktigt att RCC har ett fungerande kvalitetssystem och effektiva arbetsprocesser för att utveckla, förvalta och nå ut med patientinformation. Inom ramen för detta faller arbetsprocesser för språkgranskning, översättningar och målgruppsanpassad kommunikation. RCC arbetar därför kontinuerligt med att utvärdera vilka samhällsgrupper som behöver extra kommunikationsinsatser, till exempel för att höja deltagandet i screeningprogram.

Kvalitetsgranskad och samlad patientinformation

RCC anser att alla patienter med cancer och deras närstående ska ha tillgång till adekvat, kvalitetsgranskad, tillgänglig och samlad information om cancer genom vårdprocessernas alla steg. Det innebär att dagens generella symtombaserade rådgivningsinformation på 1177.se behöver kompletteras med nationell, fördjupad och evidensbaserad information till patienter som behandlas för cancer.

RCC producerar och tillhandahåller därför fördjupad patientinformation, bland annat genom Min vårdplan. Arbetet sker i samverkan med patienter och närstående samt nationella vårdprogramgrupper.

Mål: RCC bidrar till att alla patienter med cancer erbjuds Min vårdplan på 1177.se eller motsvarande information i annat format.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska utveckla Min vårdplan på 1177.se.
- RCC ska stödja och följa upp införandet av Min vårdplan lokalt.
- RCC ska fortsätta arbetet med att ta fram och förvalta texter till Min vårdplan och Regimbiblioteket för fler cancerdiagnoser och beakta jämlik tillgång till information, till exempel behov av översättning till olika språk.

- RCC ska stödja utvecklingen av Min vårdplan för barncancerpatienter anpassad till patienternas och vårdnadshavarnas behov.
- RCC ska stödja utvecklingen av evidensbaserade egenvårdsråd inom arbetet med Min vårdplan på 1177.se.

MÅLOMRÅDE 6 - RCC Sydöst

Patientinformation

Kvalitetsgranskad och samlad patientinformation

Nationellt mål: RCC bidrar till att alla patienter med cancer erbjuds Min vårdplan på 1177.se eller motsvarande information i annat format.

Insatser i sydöst

- Ansvar för framtagande och revidering av Min vårdplan för Bukspottkörtelcancer, CUP, Hudcancer (Melanom, Merkelcellstumörer, Skivepitelcancer i huden, Basalcellscancer), Neuroendokrina buktumörer och Binjuretumörer
- Säkerställa att en projektledare per region finns för att stödja införandet av Min vårdplan

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Min vårdplan			
Stödja framtagande och revidering av Min vårdplan	<ul style="list-style-type: none"> • Samordna arbetet i arbetsgrupperna • Samverka med berörda nationella vårdprogramgrupper 	Kontinuerligt	Handläggare för Min vårdplan
Sprida och stödja implementeringen av Min vårdplan	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation vid remissrundor och publicering 	Kontinuerligt	Handläggare för Min vårdplan Regionala projektledare Processledare Kommunikatör
Alla patienter ska erbjudas "Min vårdplan"	<ul style="list-style-type: none"> • Stödja införande av digital MVP i sydöst, enligt nationell och regional implementeringsplan 	Fortsatt arbete 2024,2025,2026	Verksamhetsutvecklare Processledare Regionala projektledare Regionala förvaltare för Stöd och behandling Patientrepresentanter
Uppföljning av införande och användning av MVP	<ul style="list-style-type: none"> • Via kvalitetsregister och processtödteam • Strukturerad återkommande uppföljning för vårdpersonal 	Fortsatt arbete 2024,2025,2026	Regionala projektledare Processledare

MÅLOMRÅDE 7

Ledning och styrning

Cancervården är i förändring för att möta kraven på ständig utveckling, en förändring som kräver struktur. För att lyckas med förändringen krävs ett engagemang i verksamheten närmast vården och behandlingen av patienten. Det förutsätter en styrning grundad på tydlighet, tillit och engagemang i linjen. Ledarskapet behöver i sin tur stöd för att lyckas med de prioriteringar som cancervården står inför, som innebär införande av nya behandlingsmetoder med hänsyn till resurser och kompetens. Samtidigt behövs stöd för att parallellt arbeta med ordnade avslut av inaktuella metoder så att resurserna räcker till.

Cancervården är en del av hela hälso- och sjukvården och behöver vara delaktig i olika forum där styrning och ledning av denna diskuteras.

Comprehensive Cancer Centre

RCC anser att samtliga universitetssjukhus på sikt bör uppnå status som Cancer Centre (CC) eller Comprehensive Cancer Centre (CCC) enligt europeisk standard (Organisation of European Cancer Institutes, OECD).

Mål: RCC bidrar till att underlätta sjukhusens process för ackreditering som CC eller CCC.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja de ackrediteringssökande sjukhusen genom att bidra till nationell koordinering av ackrediteringsprocessen, ta fram underlag och bidra till erfarenhetsutbyte.
- RCC ska öka kunskapen om och intresset för vad ackreditering innebär även vid länssjukhusen genom att ta fram och tillgängliggöra informationsmaterial.
- RCC ska anpassa kunskapsstöd och övriga processer så att de stödjer förvaltningen av CC och CCC.

MÅLOMRÅDE 7 - RCC Sydöst

Ledning och styrning

Comprehensive Cancer Centre

Nationellt mål: RCC bidrar till att underlätta sjukhusens process för ackreditering som CC eller CCC.

Insatser i sydöst

- Medverka i styrgruppen för Linköping Cancer Center (LCC)
- Finansiera projektledare LCC
- Samverka och stötta vid framtagande av nödvändiga data för ackreditering
- Medverka så att även Kalmar och Jönköping kan bli en del av ackrediteringen
- Ordna sjukvårsregionala workshops inom angelägna områden tex, öka inklusion i kliniska studier

MÅLOMRÅDE 8

Patienter och närstående

Patienter som är delaktig i sin egen vård är mer benägna att följa behandlingsråd, vilket bidrar till en mer effektiv hälso- och sjukvård. Det är därför angeläget att skapa förutsättningar för patienter och närstående att bli medskapare och partner, dels i patientens vård, dels i utvecklingen av hälso- och sjukvårdens processer. En del i detta är information om ny medicinsk bedömning. En annan del är att erbjuda en fast vårdkontakt och rutinmässigt utvärdera patientens självskattade hälsa och upplevelser av sina kontakter med vården med hjälp av validerade uppföljningsinstrument.

Ansvaret för att stödja närstående till cancerpatienter är otydligt och uppdelat mellan olika instanser på olika nivåer i samhället. Närstående har ofta en tung börda och står inte sällan för en stor del av det informella stödet. Många blir sjukskrivna till följd av den belastning som de utsätts för. Det finns alltså ett stort behov av ett stärkt och samordnat stöd till närstående.

Stärkt delaktighet

RCC anser att möjligheten för varje patient att vara delaktig i planering och beslut kring sin vård ska stärkas.

RCC arbetar för att stärka kontaktsjuksköterskefunktionen, bland annat genom att samverka med högskolornas utbildning för kontaktsjuksköterskor. RCC tar också fram utbildnings- och informationsmaterial på områden där teamet kring patienten kan behöva stöd, till exempel komplementär och integrativ medicin.

Mål: RCC bidrar till att alla patienter med cancer erbjuds en namngiven kontaktsjuksköterska som har ett uppdrag enligt den nationella uppdragsbeskrivningen.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska fortsätta att stärka och utveckla kontaktsjuksköterskefunktionen.

Tillvaratagande av patienters självskattade hälsa och erfarenheter av vården

RCC anser att patientrapporterade utfalls- och erfarenhetsmått ska tas tillvara i vårdens utveckling. RCC strävar efter att involvera patienter och deras närstående i arbete som syftar till att följa upp och utveckla cancervården på nationell, regional och lokal nivå.

Mål: RCC bidrar till att patienters och närståendes erfarenheter används systematiskt i uppföljning och utveckling av cancervården.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska ge fortsatt stöd till utveckling och användande av patientrapporterade mått på olika nivåer via den nationella arbetsgruppen för PROM och PREM.
- RCC ska skapa bättre förutsättningar för personer att verka som patient- och närståendeföreträdare, exempelvis genom introduktion och utbildning.

Mål: RCC bidrar till att stödet till barn och unga som närstående stärks.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska sprida kunskap och förbättra informationen på cancercentrum.se om de aktörer, plattformar och material som erbjuder stöd till närstående barn och unga som är berörda av cancer.
- RCC ska informera om och verka för att nationell information om hur man samtalar med barn som närstående ska vara känd och användas som underlag i dialogen med barn som är närstående till någon som har cancer.

MÅLOMRÅDE 8 - RCC Sydöst Patienter och närstående

Stärkt delaktighet

Nationellt mål: RCC bidrar till att alla patienter med cancer erbjuds en namngiven kontaktsjuksköterska som har ett uppdrag enligt den nationella uppdragsbeskrivningen.

Insatser i sydöst

- Utveckla och stärka kontaktsjuksköterskefunktionen genom nätverksarbete och implementering av Min vårdplan

Tillvaratagande av patienters självskattade hälsa och erfarenheter av vården

Mål: RCC bidrar till att patienters och närståendes erfarenheter används systematiskt i uppföljning och utveckling av cancervården.

Insatser i sydöst

- RCC Sydöst erbjuder stöd och tolkningshjälp för samtliga landets regioner i arbetet med PREM i SVF
- RCC Sydöst driver arbetet för att på regelbundet kunna föra över PREM-data från SKR till respektive region, för löpande uppföljning

Mål: RCC bidrar till att patienters och närståendes självskattade hälsa används systematiskt i uppföljning och utveckling av cancervården.

Insatser i sydöst

- RCC erbjuder stöd till kliniker i arbetet med PROM via IPÖ
- RCC stödjer användningen av Hälsoskattningen inom ramen för Min Vårdplan

Mål: RCC bidrar till att stödet till barn och unga som närstående stärks.

Insatser i sydöst

- Sprida kunskap om Ung cancer

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Patientinvolvering			
Upprätthålla det regionala arbetet med PNR RCC Sydöst	<ul style="list-style-type: none"> Återkommande möten 	4-6 gånger per år	PNR PNR-samordnare
Patienter och närstående involveras i arbetsgrupper gällande uppföljning och utveckling av cancervården	<ul style="list-style-type: none"> Skapa rutin för att bjuda in patienter och närstående 	Kontinuerligt och vid behov	RCC/processledare PNR PNR-samordnare
Anhörigstöd	<ul style="list-style-type: none"> Tillhandahålla befintliga broschyrer om anhörigstöd till vården Diskutera spridning av info kring anhörigstöd med PNR 	Kontinuerligt	PNR PNR-samordnare
Delta aktivt i arbetet med akreditering av cancervården, OECl (Linköpings Cancer Center)	<ul style="list-style-type: none"> Tillföra patientperspektivet i processen att bli akrediterad 	Återkommande möten	PNR PNR-samordnare Patientföreningar
Stimulera initiativ till mötesforum för patienter och närstående	<ul style="list-style-type: none"> Återkommande lyfta frågan kring mötesforum 	Fyra ggr/år	PNR PNR-samordnare
Kontaktsjuksköterska (KSSK)			
Utveckla och stärka kontaktsjuksköterskefunktionen	<ul style="list-style-type: none"> Nätverksträffar Breddinförande av digital MVP 	Kontinuerligt	Processledare cancerrehabilitering Regionala projektledare för MVP
PROM/PREM			
Revidera den enkät som används i uppföljningen av SVF	<ul style="list-style-type: none"> Inhämta kunskap från berörda nationella arbetsgrupper Representera RCC i SKRs arbetsgrupp 	2024-2025	PROM/PREM-ansvarig
Nationell uppföljning av SVF via PREM-enkät	<ul style="list-style-type: none"> RCC Sydöst arbetar för en utökad dialog med vården, lokalt, regionalt och nationellt för att skapa engagemang för resultatet och en grund för förbättringsarbete 	Kontinuerligt	PROM/PREM-ansvarig Statistiker
Löpande stödja de kvalitetsregister som vill arbeta med PROM och PREM	<ul style="list-style-type: none"> Dialog med registergrupperna 	Kontinuerligt	PROM/PREM-ansvarig
Inkludera patientrapporterade mått i resultatredovisningen där möjlighet finns	<ul style="list-style-type: none"> Samverkan med statistiker regionalt och nationellt, nationella stödtem Via dialoger med processledare Utvärdera nytt presentationssätt 	Kontinuerligt Hösten 2024	PROM/PREM-ansvarig Statistiker

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Revidera den PREM-enkät som används inom Nationella kvalitetsregister sk "Nationella cancerenkäten"	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog med berörda nationella arbetsgrupper, PNR samt övriga relevanta grupperingar	2025-2026	PROM/PREM-ansvarig

MÅLOMRÅDE 9

Forskning och innovation

Omfattande forskning bedrivs inom cancerområdet. Ett återkommande problem är att endast en liten del av patienterna deltar i kliniska cancerstudier och innovationsprojekt.

Cancerforskning och innovation är högt prioriterat för att utveckla cancervården, förbättra behandlingsresultaten och se till att forskningsresultaten snabbt kommer patienterna till godo. En viktig del i detta är att på olika sätt öka antalet deltagare i kliniska cancerstudier och genomföra utbildningsåtgärder inom området klinisk cancerforskning och innovation. De nationella kvalitetsregistren och Cancerregistret är viktiga för forskningen inom cancervården.

Prioritering av forskning och innovation

RCC anser att forskning och innovation ska prioriteras på ledningsnivå och vara en integrerad del av hälso- och sjukvården. För att underlätta deltagandet i kliniska studier tillhandahåller RCC databasen Cancerstudier i Sverige.

Mål: RCC bidrar till att alla cancerpatienter bedöms för deltagande i kliniska studier på ett systematiskt sätt.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja en nationell arbetsgrupp för att öka antalet patienter i kliniska studier.
- RCC ska verka för ett ökat samarbete med Kliniska studier Sverige.
- RCC ska erbjuda Good Clinical Practice (GCP)-utbildning till chefer och personal inom cancervården i samarbete med Kliniska studier Sverige.
- RCC ska verka för att öka inkluderingen av icke-läkemedelsstudier i databasen Cancerstudier i Sverige.

Stärkt samarbete

RCC anser att det behövs ett stärkt samarbete mellan olika aktörer inom klinisk cancerforskning och innovation, och att resultat skyndsamt bör komma patienterna till godo.

Varje RCC har uppdrag som registercentrum och arbetar i den rollen tillsammans med registerhållare och centralt personuppgiftsansvariga för att förenkla tillgången till registerdata. RCC kan erbjuda stöd till registerforskning genom till exempel länkade databaser. RCC samverkar också med andra registerhållande aktörer för att bland annat klargöra olika aktörers uppdrag och mandat.

Mål: RCC bidrar till att studier som baseras på register ökar (registerstudier, kliniska studier och randomiserade registerstudier).

Insatser för att nå målet:

- RCC ska synliggöra, samordna och kommunicera resultat från studier som baseras på kvalitetsregisterdata.

- RCC ska öka kunskapen kring registerforskning genom olika utbildningsaktiviteter.
- RCC ska bygga en infrastruktur för randomiserade registerstudier (R-RCT).

Patientnära omvårdnads- och rehabiliteringsforskning

RCC anser att forskning rörande omvårdnad och rehabilitering av cancerpatienter behöver få ett ökat fokus.

Mål: RCC bidrar till att antalet studier inom patientnära omvårdnads- och rehabiliteringsforskning på cancerområdet ökar.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska synliggöra, samordna och kommunicera resultat från studier som berör implementering och användning av till exempel Min vårdplan, kontaktsjuksköterska, multidisciplinär konferens, cancerrehabilitering och patientrapporterade mått.

MÅLOMRÅDE 9 - RCC Sydöst

Forskning och innovation

Prioritering av forskning och innovation

Nationellt mål: Mål: RCC bidrar till att alla cancerpatienter bedöms för deltagande i kliniska studier på ett systematiskt sätt.

Insatser i sydöst

- Anordna workshops för specifika områden
- Öka deltagande i kliniska studier i samverkan med Forum Sydöst
- Ordna workshops för specifika diagnoser för att stimulera till ökad forskning
- Verka för att MDK blir ett naturligt forum för rekrytering av patienter till kliniska studier
- Samordna forskningssköterskenätverket i SÖSR och även samverka med forskningsnätverk utanför cancer
- Samverka med LIF för ökade deltagande kliniska studier

Stärkt samarbete

Nationellt mål: RCC bidrar till att studier som baseras på register ökar (registerstudier, kliniska studier och randomiserade registerstudier).

Insatser i sydöst

- Skapa forskningsdatabas för Bukspottkörtelcancer.
- Verka för att forskningsdatabas skapas även för andra diagnoser till ex hepatocellulär cancer
- Sprida information om sökmöjligheter i Svenska biobanksregister (SBR) för att kunna hitta provmaterial för forskning.
- Samkörning SBR med xxxxx
- Skapa forum för interaktion mellan GMS och vårdande kliniker

Patientnära omvårdnads- och rehabiliteringsforskning

Nationellt mål: RCC bidrar till att antalet studier inom patientnära omvårdnads- och rehabiliteringsforskning på cancerområdet ökar.

Insatser i sydöst

- Använda SVF-PREM-data för forskning och analys
- Delta i internationellt EORTC-projekt för framtagande av livskvalitetformulär för patienter med malignt melanom.
- Implementera IPÖ i SÖSR
- Genomföra kartläggning av antal publikationer inom patientnära forskning
- Dialog med FORSS om forskningsfinansiering

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Stödja och främja uppbyggnad av infrastruktur för patientnära forskning			
Förenkla tillgång till registerdata	<ul style="list-style-type: none"> • Informera om kvalitetsregisterforskning och synliggöra forskningsresultat, t.ex. genom föreläsningar, webinarier och information på webbplatsen 	2024	Statistiker
	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med forskningsdatabaser för ökad möjlighet till registerforskning, t.ex. MM base för Melanom. 	Kontinuerligt	Statistiker
	<ul style="list-style-type: none"> • Undersöka behov av forskningsdatabas för Bukspottkörtelcancer 	2024	Statistiker
	<ul style="list-style-type: none"> • Sprida information om den service till forskare, som RBC och RÖs biobankssamordning tillhandahåller, vid forskning på biobanksprov. 	2024	Biobank (RBC, Regionalt biobankcenter, Sydöst)
Stärkt samarbete med utbildnings- och forskningsaktörer.	<ul style="list-style-type: none"> • Undersöka tänkbara områden för examens- och forskningsarbete (registerdata). • Fortsatt kontakt med Forum Sydöst. 	2024	Verksamhetschef Statistiker
Höja forskningsvärdet på befintliga vårdprov.	<ul style="list-style-type: none"> • Nationellt samordnat arbete inom Biobank Sverige, avseende provhantering och IT. 	Kontinuerligt	Biobank (RBC Sydöst)
Främja/bedriva forskning inom området patientrapporterade mått.	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med pågående samt nya projekt. • Driva den svenska delen av EORTC-studien för melanom • Använda data från PREM SVF i forskning 	Kontinuerligt Q1 2024 Q1-Q2 2024	PROM/PREM-ansvarig Statistiker Verksamhetschef
Regional samverkan inom cancerforskning			
Samordna och organisera träffar för nätverket för forskningssjuksköterskor.	<ul style="list-style-type: none"> • Regionala möten 	1 gång/år	Forskningssjuksköterska

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Nordisk forskningssamverkan kring SVF			
Öka följeforskning inom SVF.	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i nordiska SVF-möten. • Bidra till initieringen av regionala, nationella och internationella projekt. 	2024	Verksamhetschef Statistiker PROM/PREM-ansvarig
Jämlik möjlighet till patientdeltagande i kliniska studier			
Sprida information om databasen "Cancerstudier i Sverige".	<ul style="list-style-type: none"> • Sprida info vid klinikbesök. 	Kontinuerligt	Forskningssjuksköterska RCC kansli
Öka antalet deltagare i kliniska cancerstudier	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i NAG cancerforskning • Samverka gränsöverskridande med RCC genom att informera provgivare/allmänhet (RCC:s patientkontakter) om biobanken och varför det är värdefullt att spara prov (BIS hemsida). 	Kontinuerligt	SÖRS representant Biobank (RBC Sydöst)

MÅLOMRÅDE 10

Barn och unga

Barncancervården i Sverige bedrivs vid sex centrum, ett i varje sjukvårdsregion. Dessa samverkar tätt via nationella nätverk, gemensamma ronder och specialitetsföreningar. Barncancervården är tätt knuten till, och beroende av, en välfungerande högspecialiserad barnsjukvård vid universitetssjukhusen och en välfungerande barnsjukvård med onkologisk kompetens vid länsjukhusen. Samtidigt är samverkan med vuxencancervården nödvändig avseende gemensamma utmaningar och utvecklingsbehov, till exempel kompetensförsörjning för olika professioner, särskilt omvårdnadspersonal, utveckling av nya diagnostiska metoder, tillgång till nya läkemedel och kliniska studier, utveckling av nya arbetssätt för att möta patientbehov, ta del av utvecklade digitala lösningar för dataöverföring, kvalitetsregister, informationsverktyg etc. RCC:s nationella arbetsgrupp för barncancer arbetar med att genomföra nationella åtgärder och med kunskapsstöd inom barncancerområdet. Flera områden är gemensamma med vuxencancervården och beskrivs i tidigare målområden, nedan beskrivs specifika områden för barncancervården.

Sammanhållen och jämlik barncancervård

RCC anser att alla barn och unga med cancer ska få tillgång till en sammanhållen och jämlik barncancervård, där vårdkedjan innefattar prehabilitering, habilitering och rehabilitering samt i förekommande fall även palliativ vård.

Mål: RCC bidrar till att barncancervården har optimala förutsättningar att effektivt samverka nationellt för att utveckla en jämlik cancervård.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska medverka till en tydliggjord nationell samverkan och ansvarsfördelning mellan barncancervårdens olika strukturer, till exempel mellan professionen och nationellt system för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården.
- RCC ska verka för en individ- och åldersanpassad barncancervård, med särskilt fokus på tonåringar.
- RCC ska stödja arbetet med det nationella kvalitetsregistret för barncancer för att förbättra uppföljningen av barncancervården, i samverkan med professionen inom barnonkologin.
- RCC ska verka för adekvata nationella utbildningar till professionen inom barnonkologin.
- RCC ska medverka till arbete med en plan för rekrytering och bemanning som säkerställer den långsiktiga kompetensförsörjningen av personal inom cancervården av såväl barn som vuxna, med särskilt fokus på omvårdnadspersonal.
- RCC ska verka för gemensamma nationella riktlinjer som stöd för närstående till barncancerpatienter, såväl vårdnadshavare som syskon och andra närstående.

Uppföljning av barn efter barncancer

Mål: RCC bidrar till att alla barn som har behandlats för cancer erbjuds bedömning på en specialiserad uppföljningsmottagning och får tillgång till en jämlik och åldersanpassad rehabilitering i enlighet med de nationella vårdprogrammen.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja implementering av så kallade nyckelmottagningar inom barncancervården i enlighet med det nationella vårdprogrammet för långtidsuppföljning efter barncancer.
- RCC ska stödja det nationella vårdprogrammet för rehabilitering för barn samt stötta implementeringen regionalt.
- RCC ska arbeta för att underlätta samverkan mellan olika verksamheter inom barnsjukvården för att möjliggöra optimalt omhändertagande av barn med komplexa behov.
- RCC ska verka för förbättrat omhändertagande av barn med förvärvad hjärnskada efter barncancerbehandling.

Uppföljning av vuxna efter barncancer

Mål: RCC bidrar till att alla vuxna som har behandlats för cancer som barn erbjuds bedömning på en specialiserad uppföljningsmottagning, med åtgärder och fortsatt uppföljning efter behov enligt det nationella vårdprogrammet.

Insatser för att nå målet:

- RCC ska stödja och följa implementeringen av det nationella vårdprogrammet för långtidsuppföljning efter barncancer.
- RCC ska arbeta för att uppföljningsmottagningarna resurssätts i enlighet med det nationella vårdprogrammet.
- RCC ska arbeta för att underlätta samverkan mellan olika verksamheter, för att möjliggöra optimalt omhändertagande av vuxna som genomgått behandling för cancer som barn.
- RCC ska stödja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan uppföljningsmottagningar i samtliga sjukvårdsregioner.
- RCC ska verka för jämlik tillgång till rehabilitering vid förvärvad hjärnskada efter barncancerbehandling.

MÅLOMRÅDE 10 - RCC Sydöst

Barn och unga

Sammanhållen och jämlik barncancervård

Nationellt mål: RCC bidrar till att barncancervården har optimala förutsättningar att effektivt samverka nationellt för att utveckla en jämlik cancervård.

Insatser i sydöst

- RCC Sydöst faciliterar arbetet med att implementera en god och jämlik hemsjukvård och palliativ vård i sydöst i enlighet med det nationella vårdprogrammet
- Arbete med GMS (Genomic Medicin Sweden) fortsätter
- RCC Sydöst utvecklar kontaktsjuksköterskerollen inom barnonkologin
- Stödja till fortsatt förbättrings- och utvecklingsarbete i sydöst genom beviljande av stimulansmedel

Uppföljning av barn efter barncancer

Nationellt mål: RCC bidrar till att alla barn som har behandlats för cancer erbjuds bedömning på en specialiserad uppföljningsmottagning och får tillgång till en jämlik och åldersanpassad rehabilitering i enlighet med de nationella vårdprogrammen.

Insatser i sydöst

- Nyckelbesök sker vid 13, 17 och 18 års ålder med ett multiprofessionellt team och erbjuds alla barn/ungdomar efter genomgången cancerbehandling
- Fortsatt utveckling och ett ökat samarbete av kontaktsjuksköterskefunktionen inom sydöst

Uppföljning av vuxna efter barncancer

Nationellt mål: Mål: RCC bidrar till att alla vuxna som har behandlats för cancer som barn erbjuds bedömning på en specialiserad uppföljningsmottagning, med åtgärder och fortsatt uppföljning efter behov enligt det nationella vårdprogrammet.

Insatser i sydöst

- RCC Sydöst stöttar utvecklingen av samarbete med t.ex. primärvård och andra berörda kliniker

VAD?	HUR?	NÄR?	VEM?
Barn och unga			
Uppföljningsmottagning en för vuxna som har haft barncancer	<ul style="list-style-type: none"> Följa utvecklingen kring samarbetet med tex primärvård och andra berörda kliniker 	2024	RCC styrgrupp
Uppföljning av de nya rutinerna: Uppföljning för 18 åringar och aktiva överlämningar från barn till vuxenvård	<ul style="list-style-type: none"> Avstämning 	Två gånger per år	Processledare barncancer
Barncancerregistret	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete med överflyttning av olika delar av registret till INCA 	2024	Processledare barncancer, ansvariga RCC
Uppföljning av resursförstärkningen inom paramedicinerna	<ul style="list-style-type: none"> Klargöra strukturen för arbete och teamsamverkan 	Kontinuerligt	Processledare Barncancer
Utveckling av kontaktsjuksköterskefunktion för barncancer i sydöst	<ul style="list-style-type: none"> Mentorskap, nätverk och fortbildning för att stärka sjuksköterske-kompetensen i SÖSR Bjuda in till kontaktsköterskedagar med övriga diagnoser 	2024-2025	Processledare barn, cancerrehabilitering, processamordnare
Stimulera regionala utvecklingsprojekt	<ul style="list-style-type: none"> Möjlighet att ansöka om bidrag för mindre och större utvecklings-projekt inom barncancer i SÖSR. 	Fortlöpande	Processteam barncancer US
Min vårdplan barn ALL	<ul style="list-style-type: none"> Implementera 	Q1-2 2024	Implementeringsansvariga Kontaktsjuksköterskor Processledare
Befästa den multidisciplinära screeningen av barn som fått onkologisk behandling mot CNS	<ul style="list-style-type: none"> Följa upp att barn som fått behandling mot CNS (pga hjärntumör eller leukemi) screenas 	Två gånger per år	Processgrupp
Palliativ vård (barncancer)	<ul style="list-style-type: none"> Implementera NVP Palliativ vård av barn i hela sydöst 	2024-2025	Processgrupp
Nationellt arbete	<ul style="list-style-type: none"> Delta i de nationella arbetsgrupperna med bland annat GMS både nationellt och lokalt 	Fortlöpande	Processledare

